

Český svaz ochránců přírody

Výroční zpráva 2004

V ROCE 2004 ČESKÝ SVAZ OCHRÁNCŮ PŘÍRODY:

- oslavil své 25. narozeniny
- obdržel Cenu Ministra životního prostředí ČR
- v rámci Národního programu Ochrana biodiverzity finančně podpořil částkou 3 102 793 Kč celkem 276 projektů 72 organizací, (z toho 12 organizací mimo ČSOP obdrželo 236 000 Kč)
- v rámci programu Místo pro přírodu akreditoval celkem 37 pozemkových spolků. Na další rozvoj pozemkových spolků vyplatil 29 subjektům částku 1 151 300 Kč (z toho 9 spolků mimo ČSOP obdrželo 39 000 Kč)
- zařízení Národní sítě stanic pro handicapované živočichy, jejíž činnost ČSOP koordinuje, přijala celkem 8 095 živočichů 199 druhů, zpět do přírody se podařilo vrátit 4302 zvířata
- prostřednictvím svého zájmového Sdružení Mladých ochránců přírody organizoval řadu aktivit pro děti a mládež, jako jsou soutěže Zelená stezka-Zlatý list, Ekologická olympiáda, Hledání jara, Fotosoutěž, tábory, víkendovky i pravidelné schůzky oddílů MOP
- registroval celkem 41 Ekocentrum ČSOP (účelové zařízení ČSOP pro výchovnou, vzdělávací a osvětovou práci s veřejností)
- koordinoval činnost celkem 15,5 tisíce dobrovolníků v 12. ročníku mezinárodní akce Uklidme svět!
- úspěšně zahájil nový program Živá zahrada
- spolupracoval s 98 zařízeními v programu Zelená karta
- měl celkem 9 309 členů, z toho 5 581 členů v 366 základních organizacích (ZO) a 3 201 členů v 131 oddíle mladých ochránců přírody (MOP) a 527 členů individuálně registrovaných
- mohl kvalitně pracovat a zachraňovat cenná území i díky pomoci několika set dárců a spolupracovníků

KDO JSME

Český svaz ochránců přírody (ČSOP) je největším sdružením ochránců přírody, krajiny a životního prostředí v České republice. Má velmi rozmanitou činnost, počínaje péčí o přírodně cenná území, provádění přírodovědných průzkumů a mapování, přes rozličné jiné programy zaměřené na ochranu biodiverzity, práci s dětmi a mládeží či osvětu veřejnosti až po účast při rozhodování ve správních řízeních, péči o handicapované živočichy či o kulturní památky. Specifikou, kterou se ČSOP odlišuje od většiny ostatních organizací, je, že svoje činnosti provádí především v základních organizacích s vlastní právní subjektivitou a zejména prostřednictvím dobrovolníků. Tato výroční zpráva popisuje programy a činnosti ČSOP, které jsou celorepublikově koordinovány. Nezahrnuje ostatní rozsáhlou činnost základních organizací a dalších složek ČSOP.

CENA MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR

Podobně jako v minulosti řada našich členů, obdržel tentokrát Cenu ministra životního prostředí celý ČSOP. V odůvodnění udělení této ceny je psáno: "Za program Místo pro přírodu, který dosud nevídaným způsobem dokázal zaktivizovat pro ochranu přírodního bohatství velkou část společnosti a rovněž za vytvoření a úspěšné provozování Národní sítě stanic pro handicapované živočichy".

25 let ČSOP

Rok 2004 byl ve znamení oslav čtvrtstoletí činnosti Svazu. Shodou okolností na tento rok připadlo i sto let od vzniku Svazu okrašlovacího a ochranného, k jehož tradici se ČSOP hlásí. Takže k oslavám i různým historickým úvahám bylo příležitostí dost. Pomiřme v tuto chvíli všechny výstavy, pamětní tisky, slavnostní schůze, koncerty a další aktivity v regionech a základních organizacích (ne proto, že by byly nepodstatné - naopak - ale proto, že o všech zdaleka nevíme a připomenout jen některé by nebylo spravedlivé) a podíváme se, jak si výročí připomínal Svaz jako celek.

Bylo vytvořeno logo "25 let", které po celý rok zdobilo veškeré tiskoviny i webové stránky. Historická tematika prolínala oběma čísly časopisu Krása našeho domova. Byla vydána reprezentativní brožura o činnosti ČSOP v českém, německém a anglickém jazyce. Ve stejném duchu byla vytvořena i nová putovní výstava.

První velkou akcí byl červnový slavnostní koncert houslisty Jaroslava Svěčeného v Punkevních jeskyních v Moravském krasu. Respektive dva koncerty - jeden pro partnery z řad sponzorů, veřejné správy a dalších institucí, druhý pak pro členy ČSOP. 25 let ČSOP bylo připomínáno i na tradičním zářijovém setkání členů a příznivců, které se tentokrát konalo v Českém ráji v příjemném prostředí kempu Sedmihorky.

Oslavy vyvrcholily prosincovou dvoudenní konferencí "Dobrovolná ochrana přírody" v Průhonících u Prahy. Konference završovala první etapu výzkumné práce o významu a dalších perspektivách dobrovolné ochrany přírody u nás. Mluvilo se zde však nejen o minulosti, současnosti a budoucnosti ochrany přírody v České republice, ale též o zkušenostech ze zahraničí i o otázkách ryze filozofických.

OCHRANA BIODIVERZITY

Uchování druhové rozmanitosti přírody, přirozených biotopů a celkové ekologické stability krajiny patří k základním cílům ČSOP. Pro jejich naplnění provádějí členové svazu pestrou škálu činností od mapování výskytu vzácných organismů přes ochranu a zlepšování jejich životních podmínek až po záměrné vytváření celých biotopů.

Národní program Ochrana biodiverzity slučuje část těchto činností do celkem 22 dílčích programů. V čele každého z nich stojí odborný garant, většina programu má ustanovenou i odbornou radu. Garanti a rady určují cíle programu, zpracovávají metodiky, posuzují po odborné stránce projekty, žádají o finanční podporu z programu, a poté hodnotí jejich realizaci. Garanti jsou vždy členy ČSOP, členové rad nikoliv.

Finanční podporu z tohoto programu mohou žádat i občanská sdružení mimo ČSOP. V roce 2004 bylo částkou 3 102 793 Kč podpořeno celkem 276 projektů 72 organizací, z toho 12 organizací mimo ČSOP obdrželo 236 000 Kč.

Finanční prostředky na tento program pravidelně poskytují Ministerstvo životního prostředí ČR a Lesy České republiky, s. p., v roce 2004 byly některé projekty podpořeny i Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR.

Projekty realizované v Národním programu Ochrana biodiverzity v roce 2004 podle dílčích programů:

program	odborný garant	projektů	hodnota Kč
Ohrožené druhy dřevin	Ing. Karel Kříž (02/09 ZO ČSOP Vlašim)	13	375 518
Orchideje	RNDr. Ivana Jongepierová (58/06 ZO ČSOP Bílé Karpaty)	16	171 046
Formica	Mgr. Pavla Kůsová (01/28 ZO ČSOP Bosco)	16	205 931
Bombus a ostatní ohrožené včely	Mgr. Miroslav Pavelka (76/03 ZO ČSOP)	4	49 699
Jasoň červenooký a další ohrožení motýli	RNDr. Alois Čelechovský, PhD. (71/16 ZO ČSOP Satyrus)	5	66 890
Vážky	RNDr. Lubomír Hanel CSc. (02/09 ZO ČSOP Vlašim)	9	139 468
Rak	RNDr. Miloš Holzer (71/09 ZO ČSOP Astacus Olomouc)	14	171 704
Ohrožené a chráněné ryby a kruhoústí	RNDr. Lubomír Hanel CSc. (02/09 ZO ČSOP Vlašim)	4	45 200
Sledování a ochrana obojživelníků	Ing. Jiří Vojar (38/01 ZO ČSOP Hasina Louny)	20	245 911
Sledování a ochrana plazů	RNDr. Blanka Mikátová (54/44 ZO ČSOP Veronika)	10	195 240

program	odborný garant	projektů	hodnota Kč
Alcedo	Mgr. Pavel Čech (02/09 ZO ČSOP Vlašim)	21	215 987
Sledování a ochrana dravců a sov	Petr Orel (70/02 ZO ČSOP Nový Jičín)	45	809 488
Sledování a ochrana netopýrů	RNDr. Mojmír Vlašín (54/44 ZO ČSOP Veronica)	14	510 513
Rod Ciconia a ostatní brodiví	Mgr. Stanislav Chvapil, prom. ped. (37/01 ZO ČSOP Roudnice nad Labem)	15	342 356
Ptáci zemědělské krajiny	PaedDr. Jan Pavelka (76/06 ZO ČSOP Orchidea Vsetín)	17	137 477
Obnova květnatých luk	RNDr. Ivana Jongepierová (58/06 ZO ČSOP Bílé Karpaty)	6	112 512
Krajové odrůdy ovocných dřevin	Mgr. Radoslav Vlk (76/13 ZO ČSOP Salamandr)	13	232 303
Ohrožené druhy bylin v lesích	RNDr. Lenka Šoltysová (45/06 ZO ČSOP Křižánky)	6	87 763
Ochrana vodních a mokřadních ekosystémů v lesích	RNDr. Miloš Holzer (71/09 ZO ČSOP Astacus Olomouc)	4	54 527
Ochrana velkých šelem	Ludvík Kunc (76/09 ZO ČSOP Valašské Meziříčí)	3	40 300
Podpora hnízdních možností zpěvného ptactva v lesích	Ing. Petr Stýblo (Kancelář ÚVR ČSOP)	21	177 700
CELKEM		276	4 387 538

MÍSTO PRO PŘÍRODU

Program Místo pro přírodu podporuje vznik a rozvoj pozemkových spolků v České republice. Myšlenka pozemkových spolků stojí na mnohokrát osvědčené zkušenosti, že nejlépe může nevládní organizace ochránit cenné lokality či objekty, pokud k nim má dlouhodobá práva (vlastnictví, dlouhodobý pronájem, věcné břemeno). Tento způsob ochrany přírodního a kulturního dědictví je ve světě velmi rozšířen a díky Místu pro přírodu se velmi rychle navrácí i k nám. Program Místo pro přírodu je programem otevřeným - při jeho realizaci spolupracuje ČSOP s řadou dalších organizací. Aktuální informace o hnutí pozemkových spolků, potřebné kontakty i veškeré dokumenty najdou zájemci na <http://www.csop.cz/pozemkovespolky>.

V čele programu Místo pro přírodu stojí **Rada Národního pozemkového spolku**, která se skládá ze zástupců akreditovaných pozemkových spolků, ÚVR ČSOP a spolupracujících organizací. Jednou ze stěžejních činností Rady je akreditace pozemkových spolků. Vzhledem k tomu, že v našem právním řádu není pojem pozemkového spolku nijak ošetřen, snaží se akreditace zabránit jeho zneužití. Akreditace je pro pozemkový spolek osvědčením, že splňuje všechna určená kritéria (existence dlouhodobých práv k pozemku, hospodaření na pozemku v zájmu ochrany přírody a kulturního dědictví, dodržování etického kodexu pozemkových spolků) a pro jeho partnery zárukou důvěryhodnosti.

V roce 2004 pracovalo celkem **37 akreditovaných pozemkových spolků**:

- Pozemkový spolek Aluvia dolního toku Dyje (56/02 ZO ČSOP Břeclav)
- Pozemkový spolek Botič - Rokytky (01/04 ZO ČSOP Botič - Rokytky)
- Pozemkový spolek Čertoryje (58/06 ZO ČSOP Bílé Karpaty)
- Pozemkový spolek "Domov" (70/05 ZO ČSOP Jeseník nad Odrou)
- Pozemkový spolek Eurotopia o.p.s. - pozemkový spolek severovýchodního příhraničí (Eurotopia o.p.s.)
- Pozemkový spolek Hády (54/45 ZO ČSOP PS Hády)
- Pozemkový spolek Hasina (38/01 ZO ČSOP Hasina Louny)
- Pozemkový spolek Jablokoň (56/13 ZO ČSOP Pálava)
- Pozemkový spolek JJHS pro přírodu a památky severovýchodních Čech (Jizersko-Ještědský horský spolek)
- Pozemkový spolek Kosenka pro přírodu, krajinu a památky Valašskoklobucka (57/01 ZO ČSOP Kosenka)
- Pozemkový spolek Lednice (56/14 ZO ČSOP Lednice)
- Pozemkový spolek Meluzína (EC Meluzína RCAB)

- Pozemkový spolek Milý (38/02 ZO ČSOP Launesia)
- Pozemkový spolek Mladá (Občanské sdružení Mladá)
- Pozemkový spolek Mokřady a louky Liberecka (36/08 ZO ČSOP Armillaria)
- Pozemkový spolek Novohradka (44/03 ZO ČSOP Novohradka)
- Pozemkový spolek PermaLot (PermaLot)
- Pozemkový spolek Pobečví (74/03 ZO ČSOP Lipník nad Bečvou)
- Pozemkový spolek Podbeskydí (68/01 ZO ČSOP Kunčice pod Ondřejníkem)
- Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka (02/09 ZO ČSOP Vlašim)
- Pozemkový spolek pro zachování přírodních hodnot Uherskohradištska (63/12 ZO ČSOP Scilla Vlčnov)
- Pozemkový spolek Prostějovsko (61/RSRS ČSOP Iris)
- Pozemkový spolek Radnice (29/02 ZO ČSOP Radnice)
- Pozemkový spolek Sagittaria (Sagittaria - sdružení pro ochranu přírody střední Moravy)
- Pozemkový spolek Sázava (06/05 ZO ČSOP Sázava)
- Pozemkový spolek severního Plzeňska (26/02 ZO ČSOP Plzeňsko)
- Pozemkový spolek Sihla (76/13 ZO ČSOP Salamandr)
- Pozemkový spolek Silvatica (13/18 ZO ČSOP Silvatica)
- Pozemkový spolek Slavkovského lesa (23/08 ZO ČSOP Kladská)
- Pozemkový spolek Spálené Poříčí (27/04 ZO ČSOP Spálené Poříčí)
- Pozemkový spolek Společnosti přátel přírody (Společnost přátel přírody)
- Pozemkový spolek Studénka (70/03 ZO ČSOP Studénka)
- Pozemkový spolek Velkopopovicko (10/02 ZO ČSOP Velké Popovice)
- Velkojarměřský pozemkový spolek (46/04 ZO ČSOP Jaro Jaroměř)
- Pozemkový spolek Veronica (Nadace Veronica)
- Pozemkový spolek Vulkán (23/06 ZO ČSOP Františkovy Lázně)
- Pozemkový spolek "Vysočina" ochránců přírody a ornitologů (42/12 ZO ČSOP Kámen)

Akreditované pozemkové spolky v roce 2004

V rámci tradičního výběrového řízení Místo pro přírodu, podporovaného Ministerstvem životního prostředí, bylo v roce 2004 částkou 1 151 300 Kč podpořeno 5 pilotních a 24 rozvojových projektů (z toho 9 spolků mimo ČSOP obdrželo 390 000 Kč) v celkové hodnotě 3 163 506,50 Kč. V rámci těchto projektů byla získána vlastnická práva k 16,97 ha přírodně hodnotných pozemků, uzavřeny nové nájemní, podnájemní a výpůjční smlouvy na 54,26 ha, obnoveny či prodlouženy nájemní smlouvy na 1,95 ha a uzavřeny dobrovolné dohody s vlastníky o spolupráci či souhlasy s údržbou na 27,25 ha přírodně cenných pozemků. Dále byla realizována jedna nová naučná stezka, 6 panelů informujících o významu daných lokalit a řada informačních tiskovin pro veřejnost.

Významnou součástí programu Místo pro přírodu je stejnojmenná **kampaň**, jejímž cílem je získání finančních prostředků pro výkupy přírodovědně cenných pozemků, kterým hrozí akutní nebezpečí (vykácení lesa, odvodnění mokřadu, rozorání květnaté louky) nebo pozemků vhodných k „návratu přírody“ (revitalizace vodních toků, výsadby bio-center a biokoridorů). Vedlejším, avšak neméně důležitým efektem kampaně je i popularizace myšlenky pozemkových spolků a možnosti ochrany přírodního a kulturního dědictví prostřednictvím vlastnických vztahů mezi širokou veřejností.

Kampaň byla zahájena v roce 2003. Souběžně s centrálními aktivitami běžela po celý rok též lokální kampaň „Zachraň les“, organizovaná ZO ČSOP Kosenka, jejímž cílem je vytvoření „lesní rezervace“ Ščúrnic v Bílých Karpatech. Během roku 2004 se nám podařilo na konto kampaně vybrat 1 428 510,92 Kč (od počátku sbírky 2 980 312,12 Kč) a vykoupit 7,9 ha přírodně cenných pozemků na dvou lokalitách: v Bílých Karpatech (přes sto let staré přírodě blízké jedlové a jedlobukové porosty) a na Podblanicku (mokřadní louka). Konto kampaně je 999922/0800, příspěvek lze i vytočením telefonního čísla 900 500 102 (25 Kč za půl minuty). Bližší informace lze nalézt na www.mistoproprirodu.cz, případně na www.zachranles.cz.

Místo
pro
přírodu

NÁRODNÍ SÍŤ STANIC PRO HANDICAPOVANÉ ŽIVOČICHY

Národní síť stanic pro handicapované živočichy koordinuje a propaguje činnost záchranných stanic (uvnitř i vně ČSOP), které se zabývají péčí o poraněné, dočasně handicapované nebo lidskou činností přímo ohrožené živočichy volně žijících druhů. Síť zajišťuje pomoc zvířatům kdekoli na území celé České republiky. Každá členská stanice má přiděleno území, na kterém za tuto pomoc zodpovídá. Projekt Národní sítě stanic pro handicapované živočichy je svým rozsahem a propojením ojedinělý a zřejmě nemá ve světě obdoby.

V roce 2004 bylo do zařízení Národní sítě stanic pro handicapované živočichy přijato 8 095 zvířat, což je o 600 jedinců více než v předešlém roce. Do přírody se podařilo opět vypustit 4 302 zvířat, 53 % všech přijatých. Uhynulo nebo muselo být utraceno 2 390 jedinců, což je 30 % všech příjmů. Bylo přijato celkem 199 druhů zvířat z fauny ČR (148 druhů ptáků, 41 druhů savců a 10 druhů obojživelníků a plazů).

Nejvíce bylo přijatých ježků (1 362), poštolek (852), kání (438), rorýsů (402) a labutí (385).

V rámci záchranných transferů bylo z ohrožených lokalit přeneseno více než 83 000 jedinců. Nejvíce bylo bezobratlých (škeble říční, larvy nosorožíka kapucínka, raci - celkem přes 32 000 jedinců), dále přes 28 000 obojživelníků a plazů a více než 22 000 savců (hlavně kolonie netopýrů).

Generálním partnerem Národní sítě stanic pro handicapované živočichy je Česká spořitelna, a.s. Síť významně podporuje Ministerstvo životního prostředí ČR a Lesy České republiky, s.p.

Aktuální informace o Národní síti lze nalézt na adrese: www.zachranazvirat.cz.

V roce 2004 byly v síti sdruženy tyto stanice:

Přírodovědné pracoviště a stanice pro záchranu živočichů při NPR Soos,

Kateřina 39, 351 34 Skalná, tel.: 354 542 033, 737 769 354

ČSOP ZO TOS - Záchraná stanice Tachov, 31/07 ZO ČSOP,

Na vinici 628, 347 01 Tachov, tel.: 608 154 180, 608 227 072, 605 489 469

Záchraná stanice živočichů Plzeň, DES OP Plzeň, Zábělská 75, 312 19 Plzeň,

tel.: 377 460 088, 777 145 960

Záchraná stanice živočichů Rokycany, 29/01 ZO ČSOP, Švermova 748/II,

337 01 Rokycany, tel.: 371 722 686, 603 239 922

Záchraná stanice poraněných živočichů Spálené Poříčí, 27/04 ZO ČSOP,

Plzeňská 55, 335 61 Spálené Poříčí, tel.: 371 594 842, 606 575 566

Podkrušnohorský zoopark, Přemyslova 259, 430 01 Chomutov,

tel.: 474 629 917, 602 459 526

Falco - severočeská stanice ochrany fauny, 37/02 ZO ČSOP, Dolní Týnec 39,

412 01 Litoměřice, tel.: 416 791 114, 606 280 121, Mimoň (veverky) tel.: 605 130 856

AVES, Ukrajinská 2226, 272 02 Kladno, tel.: 602 336 014, 723 468 462

Záchraná stanice pro divoká a exotická zvířata, 11/28 ZO ČSOP, Vavřínecká - sad,

158 00 Praha 5, tel.: 602 205 070, 604 201 846

Stanice pro zraněné a handicapované živočichy, 09/07 ZO ČSOP Polabí,

Pátek u Poděbrad 56, 290 01 Poděbrady, tel: 603 864 822

Stanice pro handicapované živočichy ČSOP Vlašim, 02/09 ZO ČSOP,

Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim, tel 317 845 169, 777 800 460

Stanice pro zraněné živočichy, Ochrana fauny Votice, Komenského nám. 142,

259 01 Votice, tel.: 317 813 178, 603 259 902

Záchraná stanice živočichů Makov, 18/02 ZO ČSOP Makov, Nová Ves 10,

398 31 Čížová, tel.: 382 279 159, 724 090 220

ZOO Ohrada, 373 51 Hluboká nad Vltavou, tel.: 387 002 213, 723 361 181

Sulimo - stanice pro záchranu dravců a sov, Lesní 690, 373 51 Hluboká nad Vltavou,

tel.: 387 967 697, 728 916 150

Stanice pro handicapované živočichy, 45/06 ZO ČSOP Křížánky, Libštát 95, 512 03,

tel.: 481 689 433, 732 228 801

Záchraná stanice Jaroměř, 46/04 ZO ČSOP Jaro, Areál nemocnice, Národní 83,

551 01 Jaroměř, tel.: 605 251 434 , 603 847 189

Stanice ochrany přírody Pasíčka, 44/03 ZO ČSOP Novohradka, Bor u Skutče 47,

539 44 Proseč, tel.: 469 321 396, 603 535 994

Záchraná stanice volně žijících zvířat Zelené Vendolí, 50/10 ZO ČSOP,

Vendolí 42, 569 14, tel.: 461 545 526, 604 830 851

Stanice ochrany fauny Pavlov, AOPK ČR, Pavlov 54, Ledec nad Sázavou 584 01,

tel.: 602 205 591, 605 727 704

Zoologická zahrada města Brna, U ZOO 46, 635 00 Brno-Bystrc, tel.: 546 432 311,

721 550 214, 603 465 329, Zelený telefon města Brna tel: 542 422 750

Stanice pro záchranu živočichů, 61/06 ZO ČSOP Haná, Komenského náměstí 38,

Němčice nad Hanou, tel.: 602 587 638

Záchraná stanice volně žijících živočichů, 63/03 ZO ČSOP Buchlovice, Kostelní 403,

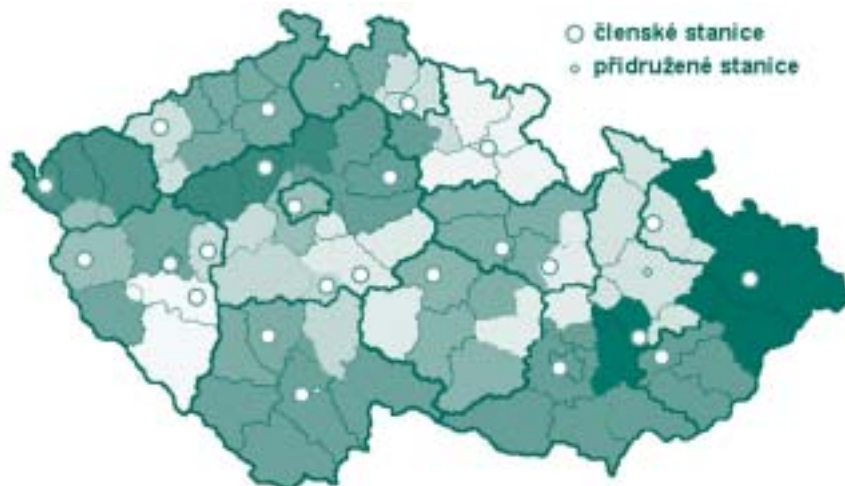
687 08 Buchlovice, tel. 572 595 916, 732 250 240

ZO ČSOP 67/07 Sovinecko, (dravci, sovy), Stránské 55, 793 51 Břidličná,
tel: 554 291 000, 777 256 577

ZOO Olomouc (ostatní živočichové), Svatý Kopeček, tel.: 585 385 348, 585 385 382

Stanice pro záchranu volně žijících živočichů a středisko ekologické výchovy,
70/02 ZO ČSOP Nový Jičín, 742 54 Bartošovice na Moravě, tel. 556 758 675, 602 540 037

Stanice zahrnuté v národní síti a jejich působnost

PRÁCE S DĚTMI A MLÁDEŽÍ

(převzato z Výroční zprávy Sdružení Mladých ochránců přírody ČSOP)

Sdružení Mladých ochránců přírody ČSOP (SMOP) zajišťuje a koordinuje převážnou část práce s dětmi a mládeží uvnitř ČSOP i navenek. Je zájmovým sdružením základních organizací ČSOP, má právní subjektivitu a celostátní působnost.

Hlavní aktivity SMOP v roce 2004:

Mladí ochránci přírody

tzv. MOPíci jsou kolektivy dětí a mládeže působící při některých ze základních organizací ČSOP. Svoje aktivity zaměřují na poznávání a ochranu přírody, scházejí se na pravidelných schůzkách, pořádají víkendové výpravy i prázdninové tábory. Často samozřejmě pomáhají svým dospělým kolegům při brigádách, akcích pro veřejnost i odborných projektech. V roce 2004 SMOP registrovalo 131 kolektivů MOP s 3 201 členy.

Zelená stezka - Zlatý list

je tradiční přírodovědně - ekologická soutěž pro dětské kolektivy s hlubším zájmem o přírodu a její poznávání. SMOP v roce 2004 organizovalo její 32. ročník. Soutěže, která je otevřená i dětem mimo ČSOP, se v 16 místních a 13 krajských kolech zúčastnilo téměř 3 000 dětí. Nejlepší kolektivy změřily své síly na Národním kole, které se konalo v červnu v TZ Ploština u Valašských Klobouk.

Ekologická olympiáda

je soutěž určená talentovaným středoškolákům. V roce 2004 si v této soutěži svoje odborné teoretické znalosti i praktické dovednosti z oblasti ochrany přírody a životního prostředí porovnávalo více než 350 soutěžících. Národní kolo, ve kterém soutěžili vítězové krajských kol, se konalo v květnu ve Valašských Kloboucích.

Hledání jara

Třetí ročník této akce proběhl od 10. 4. do 12. 4. a v celé republice se sledovalo, zda již kvete violka, byla pozorována vlaštovka nebo jiříčka a zda se hrají kuličky. Akce se zúčastnilo 1 134 účastníků.

Zachraňme studánky

Cílem této tradiční aktivity je probudit zájem o zanikající přírodní zdroje vody - třeba studánky. Každá ze 152 ochraňovaných studánek má svoje kolektivy pečovatелů (oddíly, školní třídy, rodiny i jednotlivce). V roce 2004 se o studánky staralo 2 480 dětí a 726 dospělých.

Pohledy do přírody

Už devátým rokem pod tímto názvem organizuje SMOP ve spolupráci s MŠMT a Lesy České republiky, s.p. fotosoutěž zaměřenou na krásy tuzemské přírody. V roce 2004 se soutěže zúčastnilo 64 autorů s 280 pracemi.

Kromě výše popsaných aktivit SMOP i v roce 2004 zorganizovalo řadu seminářů, setkání a kvalifikačních kurzů, vydalo několik publikací a pořádalo i další akce zaměřené na práci s dětmi a mládeží. Mnohaletá úspěšná činnost SMOP byla v roce 2004 oceněna MŠMT přiznáním statutu "Uznaná nestátní nezisková organizace pro oblast práce s dětmi a mládeží ve volném čase".

Projekty SMOP tradičně podporuje především Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR a Lesy České republiky, s.p.

EKOLOGICKÁ VÝCHOVA VEŘEJNOSTI

Výchovné působení na veřejnost je nedílnou součástí prakticky všech svazových aktivit. Nicméně speciálně pro účely systematického působení na veřejnost zřizují články ČSOP svoje ekocentra.

Ekocentrum ČSOP působí na veřejnost především těmito aktivitami:

- pořádá veřejně přístupné akce, soutěže, kampaně
- organizuje terénní exkurze, přednášky, výstavy, semináře
- informuje o odborných programech ČSOP
- radí veřejnosti v otázkách týkajících se přírody a životního prostředí
- podává aktuální informace o stavu životního prostředí v regionech

Projekty Ekocenter ČSOP byly v roce 2004 z prostředků Lesů České republiky, s.p. ve výběrových řízeních My a les 2004 a Dřevo 2004 podpořeny částkou 0,6 milionu Kč.

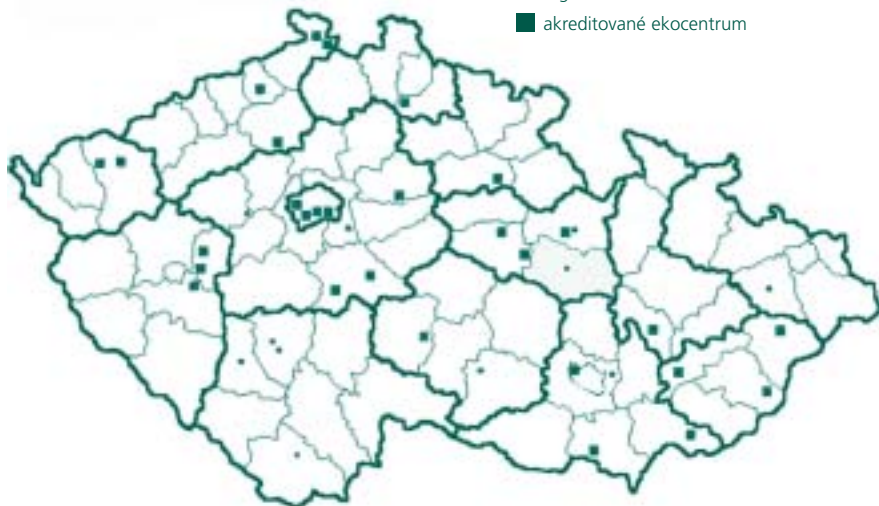

V roce 2004 ČSOP registroval tato ekocentra:

název	zřizovatel	místo působnosti
Ekocentrum Jižní Město 01/44 ZO ČSOP	01/44 ZO ČSOP Protěž	Praha 4
Poznáním k ochraně	01/68 ZO ČSOP Ochrana herpetofauny	Praha 8 - Ďáblice
01/71 ZO ČSOP Koniklec	01/71 ZO ČSOP Koniklec	Praha 3
Centrum pro děti a mládež ČSOP	01/Sdružení MOP ČSOP	Praha 2
Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim	02/09 ZO ČSOP Vlasim	Vlašim
Ekocentrum ČSOP Votice	02/10 ZO ČSOP Votice	Votice
Polabské ekocentrum	09/07 ZO ČSOP Polabí	Poděbrady
Ekocentrum ZO ČSOP Velké Popovice	10/02 ZO ČSOP Velké Popovice	Velké Popovice
Ekocentrum ČSOP Křivoklát	13/01 1. ZO ČSOP Křivoklát	Křivoklát
Ekocentrum ČSOP Šípek Český Krumlov	15/06 ZO ČSOP ČESKÝ KRUMLOV	Český Krumlov
SEV Mravenec	17/01 ZO ČSOP Mravenec	Pelhřimov
Ekocentrum Makov	18/02 ZO ČSOP Makov	Čížová
Ekocentrum Písek	18/08 ZO ČSOP Písek II	Písek
Centrum ekologické výchovy ČSOP Strakonice	20/01 ZO ČSOP	Strakonice
Ekologické centrum Oharka	24/01 ZO ČSOP Oharka	Dalovice
Ekocentrum Spálené Poříčí	27/04 ZO ČSOP	Spálené Poříčí
Ekocentrum ZO ČSOP Rokycany	29/01 ZO ČSOP Rokycany	Rokycany
Ekocentrum Radnice	29/02 ZO ČSOP Radnice	Radnice
Ekocentrum Chodováček	30/02 ZO ČSOP Chodov	Chodov
Severočeské centrum ochránců přírody Tilia	33/04 4. ZO ČSOP Tilia	Ústí nad Labem
Terénní základna pro ekologickou výchovu Buk	33/04 4. ZO ČSOP Tilia	Krásná Lipa
Středisko ekologické výchovy Netopýr Varnsdorf	33/04 4. ZO ČSOP Tilia	Varnsdorf
Stanice ekologické výchovy Ciconia	37/01 ZO ČSOP Ciconia	Roudnice nad Labem
Ekocentrum Orlice	43/01 ZO ČSOP Orlice	Hradec Králové
Stanice ochrany přírody Pasíčka	44/03 ZO ČSOP Novohradka	Proseč
Zelený dům	44/16 ZO ČSOP Ochraňci SPR Habrov	Chrudim
Ekocentrum Zelené Vendolí	50/10 ZO ČSOP Vendolí	Vendolí
Ekocentrum Podorlicko	52/01 ZO ČSOP Podorlicko Č. Třebová	Česká Třebová
Dům ochránců přírody	54/RS ČSOP Regionální sdružení v Brně	Brno
Ekostředisko mládeže Jelenice	55/07 ZO ČSOP Pozořice	Pozořice
Centrum ekologické výchovy Pálava	56/15 ZO ČSOP	Mikulov
Ekocentrum Kosenka	57/01 ZO ČSOP Kosenka	Valašské Klobouky
Ekocentrum ČSOP Bílé Karpaty	58/06 ZO ČSOP Bílé Karpaty	Veselí nad Moravou
Terénní ekologické středisko Boří Divoky	60/05 ZO ČSOP Divoky	Zdounky
Ekocentrum Iris	61/RS ČSOP Regionální sdružení IRIS	Prostějov
Ekocentrum Chaloupky	62/88 ZO ČSOP Kněžice	Okříšky
Aquila	70/02 ČSOP Nový Jičín	Bartošovice na Moravě
Valašské Ekocentrum	76/01 a 76/09 Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí
Středisko ekologické výchovy Zelená školička	76/17 ZO ČSOP Javorníček	Valašské Meziříčí
Ekocentrum ČSOP Věžák	45/06 ZO ČSOP Křižánky	Turnov
Ekocentrum ČSOP Červenka	52/15 ZO ČSOP "Zlatá studánka"	Česká Třebová

Ekocentra ČSOP v roce 2004

- registrované ekocentrum
- akreditované ekocentrum

UKLIĎME SVĚT

Akce Uklidme svět (Clean Up the World), konaná pod záštitou Programu OSN pro životní prostředí UNEP, se každým rokem dostává stále více a více do podvědomí lidí, kterým není lhostejný osud přírody. Rok 2004 byl již dvanáctým, kdy Český svaz ochránců přírody tuto mezinárodní kampaň na území České republiky koordinoval. Člověk by ani nevěřil, co všechno se v přírodě kromě fauny a flóry dá najít: kupy papíru, skleněné láhve, PET láhve, hadry, igelity, ale i části domácích potřeb, stavebnin a kusy motorových součástek. Počet lidí, kteří v jarním a podzimním termínu akce tento nepořádek uklízeli, překročil 15,5 tisíce (oproti roku 2003 o 5 tisíc více). Bylo sebráno 19 tun odpadu. Projekt podpořilo Ministerstvo životního prostředí ČR a Metrostav a.s.

ŽIVÁ ZAHRADA

Živá zahrada je úplně novou aktivitou Svazu. Jejím prostřednictvím chce ČSOP naučit majitele a uživatele zahrad, aby nezapomínali na sousedy z živočišné říše a snažili se zahrady před nimi neuzavírat. Příroda se tak alespoň částečně může vrátit zpět do blízkosti člověka. Jádrem Živé zahrady je stejnojmenná soutěž, která probíhá ve dvou kolech. Principem soutěže je snaha přilákat na svoji zahradu co nejvíce živočichů z předepsaných druhů či skupin druhů, v dané dny maximum těchto živočichů na své zahradě pozorovat a výsledky svých pozorování zaznamenat do mapovací karty. Soutěž je dlouhodobá a hodnotí se nejen množství pozorovaných živočichů v jednom období, ale především snaha své zahrady v průběhu let co nejvíce oživit.

Soutěž probíhá ve dvou kolech. Jarní pozorování je vždy 4. víkend v květnu a zimní během vánočních svátků. V prvním ročníku se soutěže účastnilo 320 zahrad, z toho 8 zahrad školních z celé České republiky. Nejlepších výsledků dosáhla zahrada Zdenky Petákové z Rumburka (15,5 bodu), ze školních zahrad to byla zahrada ZŠ Železnická z Jičína (13,5 bodu).

ZELENÁ KARTA

Program Zelená karta podporuje u členů ČSOP zájem o přírodní a kulturní hodnoty České republiky, pomáhá rozvíjet a upevňovat členskou základnu a rozšiřuje komunikaci mezi ČSOP a jinými organizacemi. V rámci programu se navazuje spolupráce se subjekty, které pro všechny členy ČSOP poskytují slevy na vstupném do mnoha zajímavých míst jež spravují, či slevy na službách a zbožích. Jde především o organizace, jejichž činnost nějak souvisí s aktivitami ČSOP (muzea, galerie, hvězdárny, ZOO, správa jeskyní, vydavatelství přírodovědné a turistické literatury aj.). V roce 2004 se připojilo 5 nových organizací, které poskytují slevu do 5 zařízení.

Seznam zařízení, která v roce 2004 poskytovala slevy členům ČSOP:

PRAHA:

Břevnov - S & D, nakladatelství a vydavatelství, **Bubeneč** - Ekotechnické museum, **Ďáblice** - hvězdárna, **Hostivař** - Toulcův dvůr, **Petřín** - Štefánikova hvězdárna, **Praha 7** - Národní zemědělské muzeum, **Praha 7** - Planetárium, **Troja** - Pražská botanická zahrada, **Troja** - Zoologická zahrada

Středočeský kraj:

Benešov - Muzeum Podblanicka, **Kačina** - Muzeum českého venkova, **Beroun** - Koněpruské jeskyně, **Krakovec** - hrad, **Křivoklát** - hrad, **Loděnice u Berouna** - Chrutenická šachta, **Lužná u Rakovníka** - Železniční muzeum Českých drah, **Roztoky u Prahy** - Středočeské muzeum, **Růžkovy Lhotice** - zámek, **Solvayovy lomy** - průmyslový skanzen, **Strž** - Památník Karla Čapka, **Točnick** - hrad, **Vlašim** - hvězdárna, **Vlašim** - Podblanické ekocentrum ČSOP, **Vlašim** - zámek, **Zbečno** - Hamousův statek, **Žebrák** - hrad,

Jihočeský kraj:

České Budějovice - Jihočeské muzeum, **České Budějovice** - Muzeum koněspřežky, **Český Krumlov** - Regionální muzeum, **Horní Planá** - Památník Adalberta Stiftera, **Hýlačka** - rozhledna, **Chýnovská jeskyně**, **Ohrada** - Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství, **Soběslav** - Rožmberský dům, **Soběslav** - Smrčkův dům, **Tábor** - Bechyňská brána, **Tábor** - Galerie AD 1551, **Tábor** - Husitské muzeum - radnice, **Veselí nad Lužnicí** - Weisův dům, **Žumberk** - tvrz,

Plzeňský kraj:

Dobřív - vodní hamr Dobřív, Pamětní síň, **Kašperské Hory** - Muzeum Šumavy, **Klenová** - hrad a zámek, **Tachov** - Muzeum Českého lesa, **Plzeň** - AKVA-TERA, **Plzeň** - zoologická a botanická zahrada, **Rokycany** - hvězdárna, **Rokycany** - Muzeum Dr. Bohuslava Horáka, **Sušice** - Muzeum Šumavy, **Železná Ruda** - Muzeum Šumavy,

Karlovarský kraj:

Karlovy Vary - hvězdárna,

Ústecký kraj:

Děčín - zoologická zahrada, **Děčín** - Oblastní muzeum,

Děčínský zámek, Chomutov - Podkrušnohorský zoopark,

Rumburk - Muzeum, **Varnsdorf** - Muzeum,

Zubrnice - Muzeum lidové architektury,

Liberecký kraj:

Bozkovské dolomitové jeskyně, Liberec - botanická zahrada

Královéhradecký kraj:

Dvůr Králové nad Labem - ZOO, safari, **Hradec Králové** - Muzeum východních Čech,

Chlum - Památník bitvy 1866, **Jičín** - Regionální muzeum a galerie,

Jičín - Muzeum přírody Český Ráj, **Prachovské skály, Úpice** - hvězdárna,

Pardubický kraj:

Pardubice - Východočeské muzeum, **Písečná u Žamberka** - Mlýn čp. 35,

Těchonín - Tvrz Bouda, **Zdechovice u Přelouče** - Muzeum českého lesa,

Vysočina:

Budišov u Třebíče - zámek, **Kámen** - hrad,

Jihomoravský kraj:

Balcarka - jeskyně, **Brno** - Biskupský dvůr - Moravské zemské muzeum,

Brno - zoologická zahrada, **Cornštejn** - hrad, **Hodonín** - zoologická zahrada,

Kateřinská jeskyně, Lednice - Janův hrad, **Lednice** - Muzeum životního prostředí,

Mikulov - expozice "Příroda Pálavy", **Punkevní jeskyně,**

Sloupsko - šošůvské jeskyně, Valtice - muzeum, **Vyškov** - zoopark,

Znojmo - Dům umění, **Znojmo** - hrad, **Znojmo** - Minoritský klášter,

Olomoucký kraj:

Bílá Lhota - arboretum, **Javoříčské jeskyně, Mladečské jeskyně,**

Na Pomezí - jeskyně, **Na Špičáku** - jeskyně,

Olomouc - zoologická zahrada, **Zbrašovské aragonitové jeskyně**

Moravskoslezský kraj:

Ostrava - GVUO - Dům umění, **Ostrava-Poruba** - GVUO - Nová síň,

Žlínský kraj:

Valašské Meziříčí - hvězdárna, **Vsetín** - hvězdárna

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Z nejvýznamnějších titulů vydaných v roce 2004 vybíráme:

Metodiky ČSOP

V rámci metodické řady Českého svazu ochránců přírody vyšly v roce 2004 publikace:

Čmeláci - 2. vydání obsažné publikace z dílny M. Pavelky a V. Smetany, přinášející podrobné informace o rozšíření čmeláků a pačmeláků u nás i ve světě, o jejich morfologii, životě, ohrožení a možnostech jejich ochrany klíč k jejich určování.

Jak a proč se nebát (podvojného) účetnictví - obsahově poněkud netypická, avšak velice aktuální a potřebná metodika, sepsaná E. a M. Geussovými.

Naši dravci a sovy a jejich praktická ochrana - publikace O. Závalského, popisující výskyt, možné ohrožení a způsoby ochrany jednotlivých u nás hnízdicích druhů dravců a sov.

Ochrana netopýrů - brožura, přinášející řadu zajímavostí ze života netopýrů a vrápenců, praktické rady na jejich ochranu i pomůcky pro jejich určování (klíč, grafické tabule), z pera M. Vlašína a I. Málkové

25 let ČSOP

V rámci oslav čtvrtstoletí existence Svazu vyšlo několik publikací. Jednak je to reprezentativní brožura shrnující současnou činnost ČSOP (v české, anglické a německé verzi), jednak sborník příspěvků o historii a současnosti dobrovolné ochrany přírody (nejen) v České republice, vydaný jako zvláštní číslo Veroniky.

Krása našeho domova

Časopis je vydáván jako členský. Všichni členové ČSOP ho dostávají zdarma. Ostatní si ho mohou předplatit za 80 Kč ročně (dvě čísla - jarní a podzimní). V roce 2004 se věnoval mimo jiné CHKO Slavkovský les, programu Alcedo (ledňáček), biosférické rezervaci Dolní Morava, ochraně dřevin, přírodním parkům v Praze, naučným stezkám, ochrannářské legislativě, kampani Místo pro přírodu, ožívování našich zahrad a samozřejmě historii ČSOP a okrašlovacích spolků.

Podrobnosti o všech vydávaných tiskovinách naleznete na www.csop.cz >> Co děláme >> Vydavatelská činnost

NAŠI ČLENOVÉ

V roce 2004 se řádně zaregistrovalo celkem 366 základních organizací s celkem 5 581 členy. Z toho bylo 18 organizací nových. 15 základních organizací řádně ukončilo svojí činnost.

V oddílech MOP byl registrován dalších 3 201 členů.

Individuálních členů ČSOP se zaregistrovalo celkem 527 (z toho 67 rodin s 225 členy). 129 individuálních členů bylo v roce 2005 nových.

Celkem se tedy v roce 2004 zaregistrovalo 9 309 členů ČSOP.

Vývoj počtu členů ČSOP od roku 1996

rok	členové ZO	členové MOP	individuální členové	celkem
1996	4 773	3 000	63	7 836
1997	5 020	2 965	98	8 083
1998	4 838	3 512	60	8 410
1999	4 854	2 644	121	7 619
2000	4 955	2 852	129	7 936
2001	4 982	3 047	171	8 200
2002	5 309	3 307	228	8 844
2003	5 678	3 481	539	9 698
2004	5 581	3 201	527	9 309

Počty základních organizací ČSOP v roce 2004 podle krajů

kraj	ZO ČSOP
Praha	44
Střední Čechy	54
Jižní Čechy	23
Plzeňsko	19
Karlovarsko	11
Ústecko	18
Liberecko	18
Královéhradecko	16
Pardubicko	22
Vysočina	21
Jižní Morava	44
Olomoucko	16
Moravskoslezsko	33
Zlínsko	27

Základní údaje z přehledů o činnosti článků ČSOP v roce 2004

Činnosti, kterým se články ČSOP věnují	počet článků
Péče o krajinu a památky	302
- údržba maloplošných chráněných území	203
- údržba ekologicky významných nechráněných území	140
- zřizování a management USES	38
- údržba zeleně	164
- ochrana prostřednictvím majetkových práv	39
- péče o kulturní památky	48
- okrašlovací činnost	48
Druhová ochrana	199
- programy ochrany biodiverzity	106
- provádění přírodovědných průzkumů	135
- péče o handicapované živočichy	42
- záchranné transfery	58
- záchranné chovy	15
Ochrana životního prostředí	212
- ochrana vod	97
- ochrana ovzduší	26
- problematika těžby nerostů a hornin	20
- tuhé komunální a prům. odpady	66
- lesní hospodaření	54
- problematika dopravy	49
- silniční	32
- železniční	9
- vodní	9
- cyklistické	22
- zemědělství	30
- energetické úspory	23
- účast v EIA	11
počet případů	15
- účast ve správních řízeních	102
počet případů	1 749
Environmentální výchova	311
- systematická práce s kolektivem dětí a mládeže	153
- pořádání táborových pobytů v přírodě	101
- působení na neorganizované děti a mládež	183
- systematická práce s dětmi členů ZO	85

- pořádání kursů, školení, seminářů v oblasti EOVV	46
- pořádání veřejně přístupných osvětových akcí a kampaní	112
- provoz poradenského centra, info střediska	76
- provoz naučné stezky	84
- vydávání periodik	42
- vydávání ostatních tiskovin	87
Ochrana společenských zvířat	29
- provoz útulku pro společenská zvířata	6
- ochrana zvířat proti týrání	25
Ekonomika:	tisíc Kč
celkem příjmy	128 557
z toho z darů	11 206
celkem výdaje	121 064
Profesionálové v ČSOP:	počet
počet zaměstnanců	106
počet lidí vykonávajících civilní službu	25

PODĚKOVÁNÍ

Zvláštní dík za velmi významnou finanční podporu patří:

České spořitelně a.s.

Lesům České republiky, s. p.

Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Ministerstvu životního prostředí České republiky

Nadaci C.S. Mott Foundation

Státnímu fondu životního prostředí České republiky

Naši činnost v roce 2004 dále významně podpořili:

Air Consulting s.r.o.

Agentura ochrany přírody
a krajiny ČR

Libor Ambrozek

ERIKA, a. s.

Monika Jarůšková

J.T.O. Systém, s.r.o.

KIBOON MOBILE a.s.

Magistrát Hlavního města Prahy

Metrostav, a. s.

Ministerstvo zemědělství
České republiky

Bedřich Moldan

Most naděje - nadační fond

Zbyněk Parduba

QLF/Atlantic Center for the Environment

ROTARY CLUB Kroměříž

SHOCart, s. r. o.

Petr Tykvart

Jan Vaněček

ZŠ Hradební, Hradec Králové

V roce 2004 s námi perfektně spolupracovali a naší činnost - včetně kampaně **Místo pro přírodu** - podpořily tyto osoby a instituce:

Zdenka Adamová, A.L.L. production, s.r.o., Vladimír Ambrož, Miloš Anděra, Radek Antl, Martin Bagar, Miroslav Bárta, Věra Bártová, Tomáš Bláha, Petr Benda, Brontosauří ekocentrum Zelený klub, Petr Brotan, Josef Buček, Pavel Bureš, Karel Cejpek, Václav Cílek, Marek Címl, Marie Čápová, Martina Černá, Milan Černý, Jaroslav Červenka, Jaroslav Červený, Českomoravská myslivecká jednota, Český rybářský svaz - Rada, Jan Čeřovský, Pavel Činčera, Milan Damohorský, Václav Dostál, Jana Drimlová, DTP studio Pardubice, Libuše Ďurďová, Econnect, Jana Faifrová, Martin Forman, Václav Gembala, Yvonna Graulichová, Miloš Gregar, Tomáš Hakr, Pavel Hanibal, Hnutí Duha - místní skupina Olomouc, J. Hostomská, Jan Hošek, Eva Hrudková, Chaloupky - středisko pro vzdělávání a výchovu v přírodě, o.p.s., Miroslav Jansa, Jan Jeník, Štěpán Jurajda, Miloslav Kašpar, Andrej Kníř, Lubomír Kochanicek, Věra Kollárová, Petr Komenda, Stanislav Komárek, Jan Kopicčka, Vlastimil Král, David Král, Michal Krátký, Marcela Křížová, Martin Křivánek, Anna Kubinová, Dagmar Kučerová, Miroslav Kundrata, Antonín Kůrka, Otakar Leiský, Hana Librová, Martin Lípa, Helena Machů, Eliška Mallyová, Bohumil Mandák, Milan Marko, Ivona Matějková, Martina Matýsová, Tomáš Melich, Ladislav Miko, Marie Mitysková, Jiří Mlíkovský, Jiří Moravec, Nadace Partnerství, Nadace Veronica, Štěpán Nadrchal, Kateřina Nevanmová, NOESIS s.r.o., Jolana Nováková, Hana Nykodýmová, Miroslav Orlický, Marek Pecka, Miroslava Pecková, Lukáš Pleticha, Daniel Rajdl, Bohumil Reš, Andrea Rezková, Tomáš Rozsival, Tomáš Růžička, Olivie Růžičková, Zdeněk Seifert, Jitka Seitlová, Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, p. Sochorová, Jan Sokol, Pavel Sopoušek, Správa ochrany přírody, Petr Stloukal, Martina Stocker, Jiří Stonawski, David Storch, Jan Stráský, Jaroslav Svěcený, Petra Šabatová, Radek Šanda, Jana Štěpánová, Ivana Švandová, Martina Táborská, Richard Tichánek, Olga Tintěrová, Tiskárna Reproprint, s. r. o., Jarmila Tomanová, Lea Tomášová, UNART, o. s., Václav Urban, Eva Veselá, Radovan Víta - Bioservis, Karel Vojtěchovský, Marian Voňka, Honza Vrtiška, Vydavatelství Audy, Vydavatelství Marie Mlejnková, s.r.o., Pavel Zajíček, ZČ Hnutí Brontosaurus - Brdo Vlkani, Jan Zdeněk, Pavel Zemlík, ZŠ Francova Lhota, ZŠ Prachalice, Blanka Zubíková, R. Živor, Milena Žižova, Vladimír Žváček a dalších 984 drobných dárců. Všem výše uvedeným osobám a institucím děkujeme!

ČESTNÁ RADA ČSOP

Čestná rada ČSOP pracovala v roce 2004 ve složení:

RNDr. Libor Ambrozek, PhDr. Petr Dolejský, Pavel Dostál, RNDr. Karel Hudec, Prof. Ing. Jan Jeník, Čestmír Klos, RNDr. Jiří Kulich, RNDr. Jan Květ, CSc., RNDr. Ladislav Miko, Ph.D., JUDr. Svatomír Mlčoch, Prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc. (předseda Čestné rady), Zuzana Norisová, Ing. Jiří Oliva, RNDr. František Pelc, PhDr. Přemek Podlaha, Stanislav Rampas, RNDr. Jitka Seitlová, Ing. Jaroslav Ungerman, CSc., Ing. František Urban

KANCELÁŘ ÚSTŘEDNÍ VÝKONNÉ RADY ČSOP

Pro potřeby ÚVR je zřízena Kancelář, která zajišťuje ve spolupráci s činovníky ústředních orgánů ČSOP následující aktivity:

1. Registrace organizačních článků a členů ČSOP a styk s členskou základnou
2. Vedení účetnictví ÚVR
3. Všestranné zabezpečování činností ústředních orgánů ČSOP
4. Organizační zajištění výběrových řízení ÚVR
5. Vyhledávání finančních zdrojů pro ÚVR a na celosvazové projekty
6. Propagace ČSOP
7. Styk se zahraničím
8. Lobbying
9. Vedení knihovny a svazového archivu
10. Odborné poradenství pro veřejnost
11. Organizace některých celosvazových projektů
12. Ostatní administrativa a styk s veřejností

Personální obsazení Kanceláře ÚVR ČSOP v roce 2004:

- **Petr Stýblo** - ředitel kanceláře, fundraising
- **Alena Hájková** - administrativa
- **Kateřina Mikešová** - evidence členů a ZO, program Ekocentra ČSOP, kampaň Uklidme svět
- **Ivana Mizerovská** - práce s dárci, regionální centra ČSOP, kampaň Uklidme svět
- **Jan Moravec** - program a kampaň Místo pro přírodu, web
- **Vlastimil Zeděk / Martin Třešňák** - program Ochrana biodiverzity
- **Pavla Kúsová / Ondřej Fiala** - program Národní síť stanic pro handicapované živočichy
- **Alice Turnerová** - programy Zelená karta a Živá zahrada
- **Marcela Mikesková** - public relations
- **Marie Peřinová, Jitka Kejhová** - účetnictví (externě)
- **Michal Vondruška** - práce všeho druhu (brigádně)

HOSPODAŘENÍ ČSOP V ROCE 2004

(v celých tisících Kč)

Rozvaha

AKTIVA	1. 1. 2004	31. 12. 2004
A. Dlouhodobý majetek celkem	436	10 766
I. Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	158	158
software	158	158
II. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	1 738	13 512
pozemky	53	1 319
stavby	101	101
movité věci	846	10 846
drobný dlouhodobý hmotný majetek	737	1 246
III. Dlouhodobý finanční majetek		
IV. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	1 460	2 904
oprávky k softwaru	91	104
oprávky ke stavbám	15	19
oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	616	1 535
oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	737	1 246
B. Krátkodobý majetek celkem	3 804	5 294
I. Zásoby celkem		
II. Pohledávky celkem	1 553	2 215
odběratelé	799	1 133
poskytnuté provozní zálohy	51	15
ostatní pohledávky	56	21
daň z příjmů	3	
jiné pohledávky	584	1 046
dohadné účty aktivní	60	
III. Krátkodobý finanční majetek celkem	2 232	3 015
pokladna	61	50
ceniny		3
účty v bankách	2 171	2 962
IV. Jiná aktiva celkem	19	64
náklady příštích období	19	64
AKTIVA CELKEM	4 240	16 060

PASIVA	1. 1. 2004	31. 12. 2004
A. Vlastní zdroje celkem	1 577	12 420
I. Jmění celkem	1 757	11 950
vlastní jmění	1 757	11 950
II. Výsledek hospodaření celkem	- 179	470
účet výsledku hospodaření		470
výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	- 179	
B. Cizí zdroje celkem	2 662	3 640
III. Krátkodobé závazky celkem	2 318	3 420
dodavatelé	524	945
přijaté zálohy	1 306	2 149
aměstnanci	67	67
ostatní závazky vůči zaměstnancům	83	69
závazky k institucím s.z. a veřejného zdr. poj.	83	76
ostatní přímé daně	27	23
jiné závazky	71	79
dohadné účty pasivní	157	11
IV. Jiná pasiva celkem	344	220
výnosy příštích období	344	220
PASIVA CELKEM	4 240	16 060

Výkaz zisku a ztrát

A. Náklady	16 911
I. Spotřebované nákupy celkem	815
- spotřeba materiálu	751
- spotřeba energie	64
II. Služby celkem	4624
- opravy a udržování	29
- cestovné	168
- náklady na reprezentaci	128
- ostatní služby	4299
III. Osobní náklady celkem	2115
- mzdové náklady	1594
- zákonné sociální pojištění	520
IV. Daně a poplatky celkem	0
V. Ostatní náklady celkem	6271
- dary	31
- jiné ostatní náklady	6240
VI. Odpisy, prodaný majetek, ... celkem	936
- odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	936
VII. Poskytnuté příspěvky celkem	2149
- poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organ. složkami	2149
B. Výnosy	17 381
I. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	1570
- tržby z prodeje služeb	1570
IV. Ostatní výnosy celkem	1810
- ostatní pokuty a penále	23
- úroky	7
- zúčtování fondů	1295
- jiné ostatní výnosy	485
V. Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných položek	1
- tržby z prodeje majetku	1
VI. Přijaté příspěvky celkem	3787
- přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	423
- přijaté příspěvky (dary)	2388
- přijaté členské příspěvky	976
VII. Provozní dotace celkem	10 213
- provozní dotace	10 213
Výsledek hospodaření před zdaněním	470
Výsledek hospodaření po zdanění	470

SUMMARY

Czech Union for Nature Conservation (ČSOP) is the largest environmental non-governmental organization in the Czech Republic. Since its establishment in 1979, ČSOP has brought together people interested in nature conservation and environmental issues as well as cultural heritage preservation. In the year 2004 the union included 366 registered local chapters throughout the territory of the country, with a total of 9 309 members.

The traditional key activities of ČSOP include hands-on nature conservation, environmental education and awareness raising, as well as supervision of conservation-oriented groups of children and youth. More than 70% of members are involved in biodiversity conservation projects, including wetland and species-rich grassland management, conservation of specific endangered species (such as orchids, elms, yews, bats, raptors, owls or ants) and a number of others. ČSOP has been running for the seventh year a National Network of Handicapped Wildlife Stations, covering virtually the entire territory of the Czech Republic. These stations take care of injured or otherwise handicapped wildlife found by the general public; they provide medical and rehabilitation care for such animals. Over 53% of the accepted animals are successfully treated and released back into the wild. Seven years ago ČSOP's "A Place for Nature" program picked up a pre-1950 tradition and initiated a land trust movement in the Czech Republic. In 2004 the Land Trust Council granted accreditation to 36 land trusts, which employ long-term property rights (ownership, long-term lease or legal burden) for the aims of natural and cultural heritage conservation.

ČSOP raises the environmental awareness of the public mainly through its 41 environmental centers. Next to other activities, these "eco-centers" run environmental awareness campaigns, organize lectures, discussion meetings, provide up-to-date information on the environment, hands-on conservation work for volunteers and educational programs for schools. Most of the children in ČSOP are involved in Young Environmentalist groups with year-round extracurricular activities, including weekly meetings, weekend outings and summer camps.

In 2004 ČSOP continued to be a member organization of IUCN and UNEP National Committee for the Czech Republic. ČSOP as a whole, as well as many of its local chapters cooperate with various conservation-oriented organizations in other countries.

The income managed by the Central Executive Council of ČSOP (ÚVR ČSOP) in the year 2004 totaled 17,381 million Czech crowns; its expenditure totaled 16,911 million Czech crowns. ČSOP's Association of Young Environmentalists (SMOP ČSOP) which is in charge of the activities for children and youth, and ČSOP's local chapters (ZO ČSOP) have separate budgets.

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Ústřední výkonná rada ČSOP (Kancelář ÚVR ČSOP)

Uruguayská 7, 120 00 Praha 2

tel.: 222 516 115, 222 511 494; fax: 222 511 496

e-mail: csop@ecn.cz • <http://www.csop.cz>

Ústřední kontrolní a revizní komise ČSOP (ÚKRK ČSOP)

Karel Ferschmann

Uruguayská 7, 120 00 Praha 2

tel.: 222 516 115, 222 511 494; fax: 222 511 496

e-mail: karel@ferschmann.cz

Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP (Centrum pro děti a mládež)

PP 447, 111 21 Praha 1

tel.: 224 912 466, 606 900 286, fax: 224 921 765

e-mail: CDM@smop.cz • <http://www.smop.cz>

Regionální centra ČSOP

RC ČSOP pro Středočeský kraj • 02/09 ZO ČSOP Vlašim

Podblanické ekocentrum ČSOP, Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim

tel.: 317 845 169, 317 845 965, e-mail: vlasim@csop.cz, <http://www.csopvlasim.cz>

RC ČSOP pro Plzeňský kraj • 27/04 ZO ČSOP Spálené Poříčí

Plzeňská 55, 335 61 Spálené Poříčí

tel.: 371 594 842, 371 594 654, e-mail: porici@ekocentrum.cz, <http://www.ekocentrum.cz>

RC ČSOP pro Karlovarský kraj • 30/02 ZO ČSOP Chodov

Bezručova 580, 357 35 Chodov

tel.: 352 665 909, 723 368 797, e-mail: myvalove@volny.cz, <http://csop3002.vios.cz>

RC ČSOP pro Ústecký kraj • 33/04 4. ZO ČSOP Tilia

W. Churchilla 8, 400 01 Ústí n.L.

tel.: 475 209 922, e-mail: tiliacz@volny.cz, <http://www.volny.cz/tiliacz>

RC ČSOP pro Liberecký kraj • 36/RS Sdružení ZO ČSOP Liberec

Bažantí 378/3, 460 01 Liberec 1

tel.: 485 108 344, e-mail: praclovek@volny.cz, <http://www.praclovek.cz>

RC ČSOP pro Královéhradecký kraj • 43/01 ZO ČSOP Orlice

Náhon 277, 500 09 Hradec Králové

tel.: 495 261 587, e-mail: zaruba@krnovice.cz, <http://www.razdva.cz/orlice>

RC ČSOP pro Pardubický kraj • 44/16 ZO ČSOP Ochránci SPR Habrov

Široká 31, 537 01 Chrudim IV

tel.: 469 620 141, e-mail: zelenydum@iol.cz, <http://www.zelenydum.chrudimka.cz>

RC ČSOP pro Jihočeský kraj • 15/06 ZO ČSOP Šípek

Rudolfovská 509, 370 01 České Budějovice,

tel.: 387 411 602, 602 850 952, e-mail: leos_lippl@enc.cz, <http://www.sipek.ckrumlov.cz>

RC ČSOP pro Jihomoravský kraj • 54/RS ČSOP

Panská 9, 602 00 Brno

tel.: 542 218 353, e-mail: rscsop.brno@ecn.cz, <http://www.csopbrno.cz>

RC ČSOP pro Olomoucký kraj • 61/RS ČSOP - regionální sdružení Iris

Husovo nám. 67, 796 01 Prostějov

tel.: 582 338 278, e-mail: iris@iris.cz, <http://www.iris.cz>

RC ČSOP pro Kraj Vysočina • 62/88 ZO ČSOP Kněžice

Kněžice 109, 675 21 Okříšky

tel.: 568 870 343, e-mail: csop@chaloupky.cz, <http://www.chaloupky.cz/csop.htm>

RC ČSOP pro Moravskoslezský kraj • 70/RS Ekocentrum - RS ČSOP Novojičínka

Sokolovská 9, 741 01 Nový Jičín

tel.: 556 711 056, 602 744 774, e-mail: info@rcmsk.cz, <http://www.rcmsk.cz>

Český svaz ochránců přírody
Výroční zpráva 2004
Vydal: Český svaz ochránců přírody -
Ústřední výkonná rada

Tel.: 222 516 115
Fax: 222 511 496
e-mail: csop@ecn.cz
<http://www.csop.cz>

Design: Jaroslav Pavliš
Foto: Archiv ČSOP
Tisk: HRG Litomyšl
Náklad: 5 800 ks
ISBN: 80-86770-07-9